Purushottamastavanam

पुरुषोत्तमस्तवनम्

Document Information

Text title : Purushottamastavanam

File name : puruShottamastavanam.itx

Category : vishhnu, vishnu, lakShmInArAyaNIyasaMhitA, stava

Location : doc_vishhnu

Proofread by : PSA Easwaran

Description/comments : lakShmInArAyaNIyasaMhitA | khaNDa 3 | adhyAya 190/1-181||

Latest update : April 12, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanskript**.

April 12, 2026

sanskritdocuments.org

पुरुषोत्तमस्तवनम्

(महासौराष्ट्रीयसङ्घस्य लुण्ठकजनप्रधर्षितस्य पुरुषोत्तमस्तवनम्)
श्रीपुरुषोत्तम उवाच ।
शृणु नारायणीश्रि त्वं चमत्कारमयीं कथाम् ।
महासौराष्ट्रदेशीया भक्ताः सङ्घगताः शतम् ॥ १॥

कुङ्कुमवापिकाक्षेत्रं सोमनाथं च रैवतम् ।
स्वर्णवतीं कृष्णभूमिं गोपनाथं च सुन्दरम् ॥ २॥

एवमादीनि तीर्थानि कर्तुं सौराष्ट्रमाययुः ।
मार्गे महीं तथा वापीं तीर्त्वा नावा ततः परम् ॥ ३॥

साभ्रमतीं समुत्तीर्य गोपनाथं समाययुः ।
ततो गुप्तप्रयागं च कृत्वा सिंहवनं महत् ॥ ४॥

प्रविश्य यावदायान्ति सोमनाथं प्रति द्रुतम् ।
सिंहारण्ये तदा प्राप्ता लुण्ठकाः शस्त्रधारिणः ॥ ५॥

लुण्ठकाधिपतिस्तेषु नाम्ना सामान्तविक्रमः ।
अश्ववारैश्च सहितः शस्त्रादियुग्भटान्वितः ॥ ६॥

यन्त्रनादानकरोद्वै सन्निधौ नाऽतिदूरगः ।
आक्रोशान् भयदाँश्चापि चक्रुस्तस्यानुगामिनः ॥ ७॥

लुण्ठनार्थं द्रुतं सङ्घस्याऽभितो बन्धनं व्यधुः ।
मध्ये चक्रुर्भयदानैः सङ्घस्य शतमानवान् ॥ ८॥

स्त्रीणां भूषा नराणां च भूषाद्रव्याणि यानि च ।
उत्तारयित्वा त्वेकत्र कारयामासुरुल्बणाः ॥ ९॥

शुभाम्बराणि सर्वाणि जगृहुः सङ्घवर्तिनाम् ।
सङ्घाग्रगण्यवणिजो बबन्धू रज्जुभिस्तदा ॥ १०॥

पद्मचन्द्रं शङ्खचन्द्रं शृङ्खलाचन्द्रमित्यपि ।
वनचन्द्रं वालिचन्द्रं बबन्धुस्ते हि लुण्ठकाः ॥ ११॥

अन्यान् दण्डैस्ताडनादि प्रचक्रुर्भयहेतवे ।
भीतास्ते वणिजः सर्वे मौना बभूवुरर्दिताः ॥ १२॥

ददुः सर्वस्वमेतेभ्यो लुण्ठकेभ्योऽतिताडिताः ।
अथैतेषु मम भक्तो वैष्णवो वनचन्द्रकः ॥ १३॥

तस्य पत्नी सुखादेवी मम भक्ताऽभवद् रमे ।
आबाल्यात्तौ मम भक्तौ भजतो मां निरन्तरम् ॥ १४॥

साधोर्मे सायनायननाम्नो योगेन वैष्णवौ ।
वर्तेते तौ भक्तियुक्तौ कृष्णनारायणाश्रितौ ॥ १५॥

आपत्काले तु तौ भक्तौ सस्मरतुस्तदा हि माम् ।
अन्येऽपि बालगोपाला रुरुदुः सस्मरुः प्रभुम् ॥ १६॥

लुण्ठकेभ्यो हरे कृष्ण प्ररक्षय हि तीर्थिनः ।
अनाथानां वने कृष्णनाथनारायणो भवान् ॥ १७॥

त्राता मोचयिता दुःखाद्रक्षयिता पिता भवान् ।
माता गुरुर्हरिकृष्णो बालकृष्णः प्ररक्षतु ॥ १८॥

यतो वयं कृतपापा लुण्ठ्यन्तेऽतो वनान्तरे ।
तथापि निजभक्तानां रक्षां विधेहि माधव ॥ १९॥

तव भक्तिं करिष्यामो दानं दास्याम एव ते ।
सर्वस्वं भगवन् विष्णो रक्ष कृष्णनरायण ॥ २०॥

कुङ्कुमवापिकातीर्थेऽर्पयिष्यामो धनादिकम् ।
यदि लुण्ठकदुष्टेभ्यो रक्षां नस्त्वं विधास्यसि ॥ २१॥

विभूषणानि सर्वाणि श्रेष्ठाम्बराणि यानि च ।
रूप्यकाः स्वर्णमुद्राश्च दास्यामोऽश्वसरोवरे ॥ २२॥

व्रतं कार्तिकमासाद्य करिष्यामो फलादिभिः ।
नित्यं शतं मालिकाश्चाऽऽवर्तयिष्याम एव च ॥ २३॥

सतां मठेषु वै मासं मासं स्थित्वा तु माघके ।
मासे सेवां करिष्यामः सतामाज्ञानुसारिणीम् ॥ २४॥

इत्येवं वनचन्द्राद्या आर्त्ता लुण्ठकधर्षिताः ।
मानता विविधाश्चक्रुर्लुण्ठकेभ्यो विमुक्तये ॥ २५॥

वनचन्द्रस्य भार्याऽपि सुखादेवी तथा स्त्रियः ।
या याः सङ्गगताश्चासन् प्रार्थयामासुरेव माम् ॥ २६ ॥

हे हरे हे वनवासिन् वृन्दावनविहारकृत् ।
गोपीसङ्गान्तरगुप्त कृष्ण रक्ष स्वदासिकाः ॥ २७॥

अबलानां सबलोऽसि भक्तानां भगवानसि ।
दासीनां मोदकर्ताऽसि कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ २८॥

वने गोपीविहारोऽसि राधासखोऽसि निर्जने ।
शयने कमलानन्द कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ २९॥

प्रलये मुक्तसेव्योऽसि सृष्टौ भक्तिमतीपतिः ।
रासे सर्वानुरक्तोऽसि कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ३०॥

विपत्तौ चार्त्तदीनेश शरणागतरक्षक ।
अरातिकष्टहर्तस्त्वं कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ३१॥

गर्भे भ्रूणस्य पोष्टा त्वं बाल्ये निर्मलहृत्स्थितः ।
यौवने प्रेमपात्रं त्वं कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ३२॥

वार्धक्ये शिष्टवर्य त्वं युद्धे जयप्रदः पुमान् ।
निराश्रये त्वं चाधारः कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ३३॥

रोहिणाण्डासुरः पूर्वमनादिद्युनरायणः ।
भूत्वा निषूदितः कृष्ण त्वया नः स प्ररक्षतु ॥ ३४॥

अनादिश्रीमेरुनारायणस्त्वं चाऽभवं पुरा ।
निम्नं तु पतमानस्य मेरोः रक्षा त्वया कृता ॥ ३५॥

सूर्याग्निना दह्यमानब्रह्माण्डस्य त्वया पुरा ।
रक्षा शान्तिः कृताऽनादिविष्णुनारायणात्मना ॥ ३६॥

धूम्रासुरविनाशश्च चन्द्ररक्षा त्वया पुरा ।
विहिता श्रीहरेऽनादिदेवनारायणात्मना ॥ ३७॥

त्वयाऽनादियज्ञनारायण यज्ञाः प्रवर्तिताः ।

रुद्रशास्ताऽनादिब्रह्मनारायणो ह्यभूः पुरा ॥ ३८॥

देवधिष्ण्यनियमायाऽनाद्याऽऽदित्यनरायणः ।
भवान् पुराऽऽभवत् कृष्ण कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ३९॥

नागशास्ताऽनादिगरुत्मन्नारायणरूपवान् ।
ध्रुवस्थित्यै भवाननाद्यार्षनारायणोऽभवत् ॥ ४०॥

षुरानन्दादिदैत्यानां पराभूत्यर्थमेव ह ।
त्वमनादिप्राज्ञनारायणोऽभवः परेश्वर ॥ ४१॥

त्वमनादिवीरनारायणोऽभवो वृषावनः ।
त्वमनादिभद्रनारायणो दग्धप्रमुक्तये ॥ ४२॥

तुङ्गभद्रासनापुत्रीपतिर्हरिनरायणः ।
अभवस्त्वं पुरा कृष्ण कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ४३॥

नाशार्थं कोशस्तेनाख्यरक्षसस्त्वं पुराऽभवः ।
अनादिश्रीबीजनारायणो बीजस्य रक्षकः ॥ ४४॥

धर्मव्रतस्य पुत्राणां मोक्षार्थं त्वं पुराऽभवः ।
अनादिश्रीवरनारायणो ना कृष्ण रक्षतु ॥ ४५॥

सुदर्शनीमहासाध्वीशापेन स्त्रीमयं जगत् ।
रक्षार्थं त्वमनादिस्त्रीपुन्नारायणतामगाः ॥ ४६॥

अनादिश्रीजलनारायणस्त्वं माकरासुरम् ।
हत्वा लोकानरक्षः श्रीकृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ४७॥

अनादिश्रीशीलनारायणस्त्वमभवः पुरा ।
साधुधर्मप्ररक्षार्थं कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ४८॥

अनादिश्रीवार्धिनारायणस्त्वमभवः पुरा ।
व्याघ्रानलादिनाशार्थं कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ४९॥

त्वमनादिचतुर्मुखनारायणोऽभवः पुरा ।
राधनिकापुण्यरातविप्रयोरिष्टदो भवान् ॥ ५०॥

अभवच्छ्रीछ्रीपुरुषोत्तमनारायणः पुरा ।
तीर्थपूत्यर्थमनादितीर्थनारायणोऽभवः ॥ ५१॥

भक्त्यर्थं त्वमनादिश्रीजीवनारायणोऽभवः ।
यज्ञे त्वं श्रीमदर्धश्रीश्वरनारायणोऽभव ॥ ५२॥

पित्रुद्धर्ताऽनाद्यर्धश्रीपितृनारायणोऽभवः ।
भक्त्या मोक्षोपदेशार्थं प्लक्षनारायणोऽभवः ॥ ५३॥

नरमेधे भक्तरक्षामनादिपुन्नरायणः ।
भूत्वाऽकरोस्त्वं देवेश कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ५४॥

सूर्यवर्च्चनृपद्वाराऽनादिश्यामनरायणः ।
अभवस्त्वं पुरा कृष्ण कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ५५॥

अनादिश्रीराजनारायणस्त्वं चाऽभवः पुरा ।
मायूरकाऽसुरहन्ता कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ५६॥

अनादिश्रीब्रह्मचारिनारायणोऽभवः पुरा ।
नैष्ठिकतारक्षणार्थं कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ५७॥

हल्लकासुरनाशार्थं शिवोज्जीवार्थमित्यपि ।
अनादिश्रीशिवनारायणस्त्वं चाऽभवः पुरा ॥ ५८॥

अनादिश्रीस्वर्णनारायणस्त्वं चाऽभवः पुरा ।
कुबेरस्योज्जीवनार्थं कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ५९॥

ज्वालारुणाऽचलवह्निरसदग्धप्रजाऽवनम् ।
अनादिश्रीस्वामिनारायणस्त्वं चाऽकरोः पुरा ॥ ६०॥

निर्वाणिकाऽऽराधितया लक्ष्म्या साकं भवान् पुरा ।
अनादिसाऽवननारायणोऽभवत् स रक्षतु ॥ ६१॥

अंशुक्रमथनृपतेर्भक्त्या त्वमभवः पुरा ।
अनादिश्रीसाधुनारायणः कृष्णः स रक्षतु ॥ ६२॥

शप्तस्य वर्णिशालस्य मनोरुज्जीवनाय वै ।
अनादिश्रीभक्तनारायणोऽभवः स पातु नः ॥ ६३॥

वर्मधरक्ष्मेशमोक्षार्थं त्वं पुरा स्वयं प्रभुः ।
अनादिश्रीमेधनारायणोऽभवः स पातु नः ॥ ६४॥

अनलादमहासुरविनाशार्थं भवान् पुरा ।
अनादिश्रीवह्निनारायणोऽभवत् स पातु नः ॥ ६५॥

इलोदरविनाशार्थं रसनारायणोऽभवः ।
स त्वं नारायण कृष्ण कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ६६॥

अनादिश्रीचक्रनारायणस्त्वं चाऽभवः पुरा ।
दैत्यनाशकरः कृष्ण कृष्ण रक्षय दासिकाः ॥ ६७॥

कृतधर्मस्थापनायाऽनादिसत्यनरायणः ।
अद्रिस्थित्यर्थमनादिश्रीहिरण्यनरायणः ॥ ६८॥

भक्तार्थं त्वमनादिश्रीनैरञ्जनिनरायणः ।
अनादिश्रीपुण्यनारायणश्चाऽप्यभवः पुरा ॥ ६९॥

पुण्यवतीशापनिवर्तकः कृष्णः स पातु नः ।
अनादिश्रीबृहद्ब्रह्मनारायणोऽभवद्भवान् ॥ ७०॥

अप्सरसां मनःपूर्त्यै कृष्ण रक्षय दासिकाः ।
अनादिश्रीगुरुनारायणस्त्वं चाऽभवः पुरा ॥ ७१॥

ब्रह्मविद्याप्रदानार्थं कृष्ण रक्षय दासिकाः ।
बृहद्धर्मभूपयज्ञे साधुदीक्षाप्रदायकः ॥ ७२॥

अनादिश्रीमदाचार्यनारायणः स पातु नः ।
अनादिश्रीमहाविद्युन्नारायणोऽभवः पुरा ॥ ७३॥

विद्युत्स्तावदैत्यहन्ता कृष्ण रक्षय दासिकाः ।
अनादिश्रीमधुनारायणस्त्वं चाऽभवः पुरा ॥ ७४॥

मधुभक्षासुरहन्ता कृष्ण रक्षय दासिकाः ।
अनादिश्रीनाथनारायणस्त्वं चाऽभवः पुरा ॥ ७५॥

तिष्ये दैत्यविनाशार्थं कृष्ण रक्षय दासिकाः ।
अनादिश्रीविभुनारायणस्त्वं चाऽभवः पुरा ॥ ७६॥

स्वर्णोत्सवे वेधसः स कृष्ण रक्षय दासिकाः ।
अनादिश्रीमोक्षनारायणस्त्वं चाऽभवः पुरा ॥ ७७॥

अनादिश्रीकृष्णनारायणस्त्वं कान्तकेशव ।
ब्रह्मप्रियादिस्वामिन्नो लुण्ठकेभ्यः प्ररक्षय ॥ ७८॥

बालकृष्ण हरे कृष्ण वल्लभेश कृपां कुरु ।

लुण्ठकेभ्योऽवनं शीघ्रं कुरु ते शरणं गताः ॥ ७९॥

इत्युक्त्वा ताः स्त्रियश्चापि लक्ष्मि ध्यानं व्यधुर्हरेः ।
अहं हरिः स्वयं तत्राऽऽगत्याऽदृश्योऽभवं क्षणम् ॥ ८०॥

शृण्वानः स्तुतिवाक्यानि मम प्राक्करितानि वै ।
लुण्ठकाश्च सञ्चिन्वन्ति त्वेकत्र नाणकादिकम् ॥ ८१॥

इति श्रीलक्ष्मीनारायणीयसंहितायाः द्वापरयुगसन्तानात्मकस्य तृतीयखण्डे १९०-अध्यायान्तर्गतं महासौराष्ट्रीयसङ्घस्य लुण्ठकजनप्रधर्षितस्य पुरुषोत्तमस्तवनं सम्पूर्णम् । continued

लक्ष्मीनारायणीयसंहिता । खण्ड ३। अध्याय १९०/१-१८१ ॥

lakShmInArAyaNIyasaMhitA . khaNDa 3. adhyAya 190/1-181..

Proofread by PSA Easwaran

Purushottamastavanam

pdf was typeset on April 12, 2026

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*